

Gospodarka odpadami komunalnymi w województwie lubelskim w 2013 roku

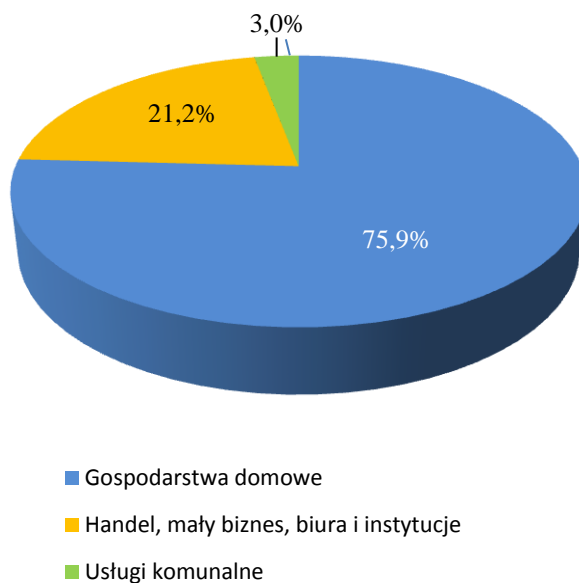
W 2013 roku w województwie lubelskim zostało zebranych 348,4 tys. ton odpadów komunalnych. W porównaniu z 2012 rokiem oznacza to wzrost o 0,5%. Podobnie jak przed rokiem ponad połowa (58,4%) odpadów komunalnych została zebrana przez firmy oczyszczania z sektora prywatnego (57,4% w 2012 roku), zaś przedsiębiorstwa z sektora publicznego zebrały 41,6% (42,6% w 2012 roku).

Tabl.1 Zebrane i wytworzone odpady komunalne w 2013 r.

Wyszczególnienie	Odpady zebrane		Odpady wytworzone	
	w tys. t	w kg na 1 mieszkańca	w tys. t	w kg na 1 mieszkańca
Polska	9473,8	246	11294,9	293
Lubelskie	348,4	162	472,8	219

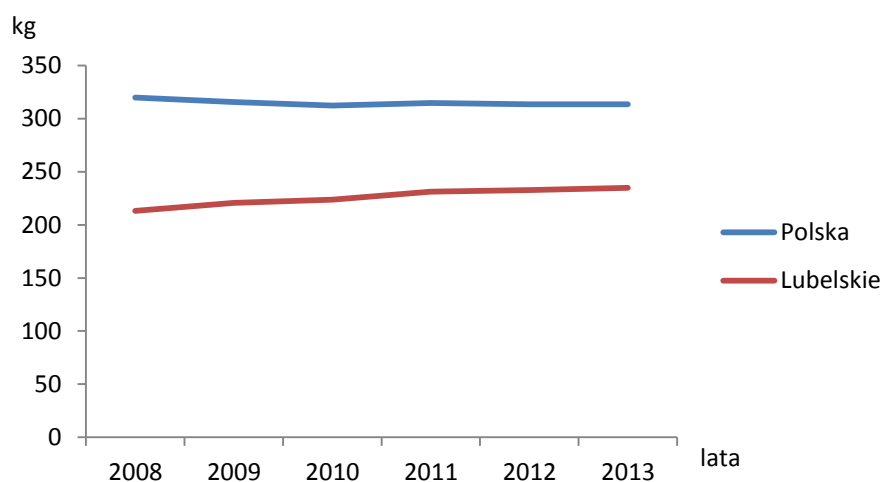
Struktura pochodzenia odpadów komunalnych w województwie lubelskim jest zbliżona do ogólnokrajowej i w porównaniu z ubiegłym rokiem udziały źródeł ich pochodzenia utrzymały się na podobnym poziomie. Ponad 76% zmieszanych odpadów komunalnych w województwie lubelskim zostało zebranych z gospodarstw domowych. Następnym znaczącym źródłem pochodzenia tych odpadów, stanowiącym 21,0% wszystkich odpadów, był handel, mały biznes, biura i instytucje. Z kolei odpady z usług komunalnych (takich jak czyszczenie ulic, utrzymanie parków, cmentarzy) stanowiły 3,0% ogólnej ich masy. Na zanotowany w 2013 r. wzrost zebranych odpadów komunalnych miały wpływ odpady pochodzące z gospodarstw domowych, których zebrano prawie 7% więcej.

Rys. 1 Źródła pochodzenia odpadów komunalnych w województwie lubelskim w 2013

W województwie lubelskim w roku 2013 na 1 mieszkańca przypadało 235 kg wytworzonych odpadów komunalnych, natomiast ilość zebranych odpadów komunalnych przypadająca na 1 mieszkańca kształtowała się na poziomie 161 kg, stanowiąc 68,5% oszacowanej ilości odpadów wytworzonych. Niższa ilość zebranych odpadów od wytworzonych wynika z faktu, że do lipca 2013 r. tylko 64,3% mieszkańców Lubelszczyzny było objętych zorganizowaną zbiórką odpadów.

Rys.2 Wytworzone odpady komunalne na 1 mieszkańca

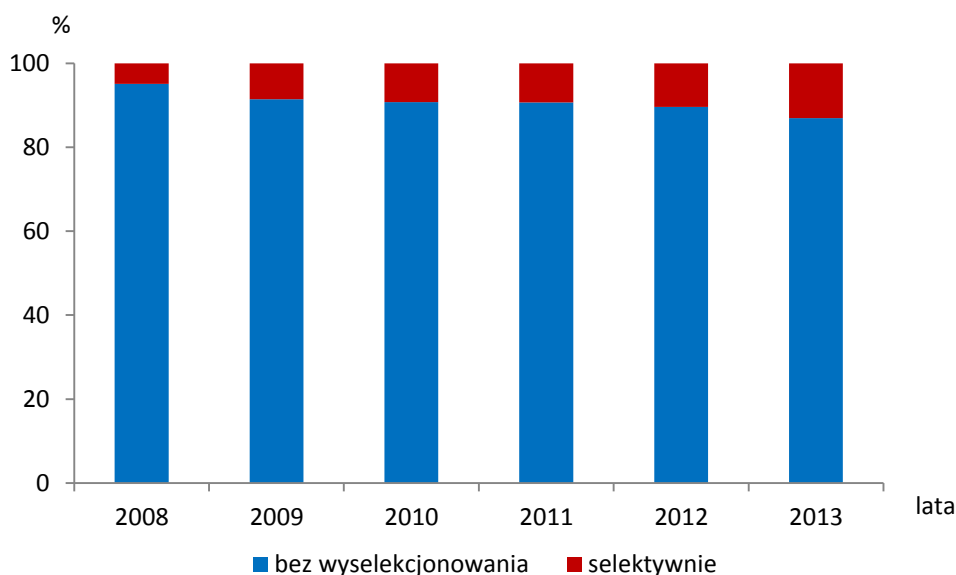

Porównując województwo lubelskie z innymi województwami można stwierdzić, że ilość zebranych odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca jest w nim o ponad 37%

większa niż w województwie świętokrzyskim, ale też o 34% mniejsza niż w województwie mazowieckim.

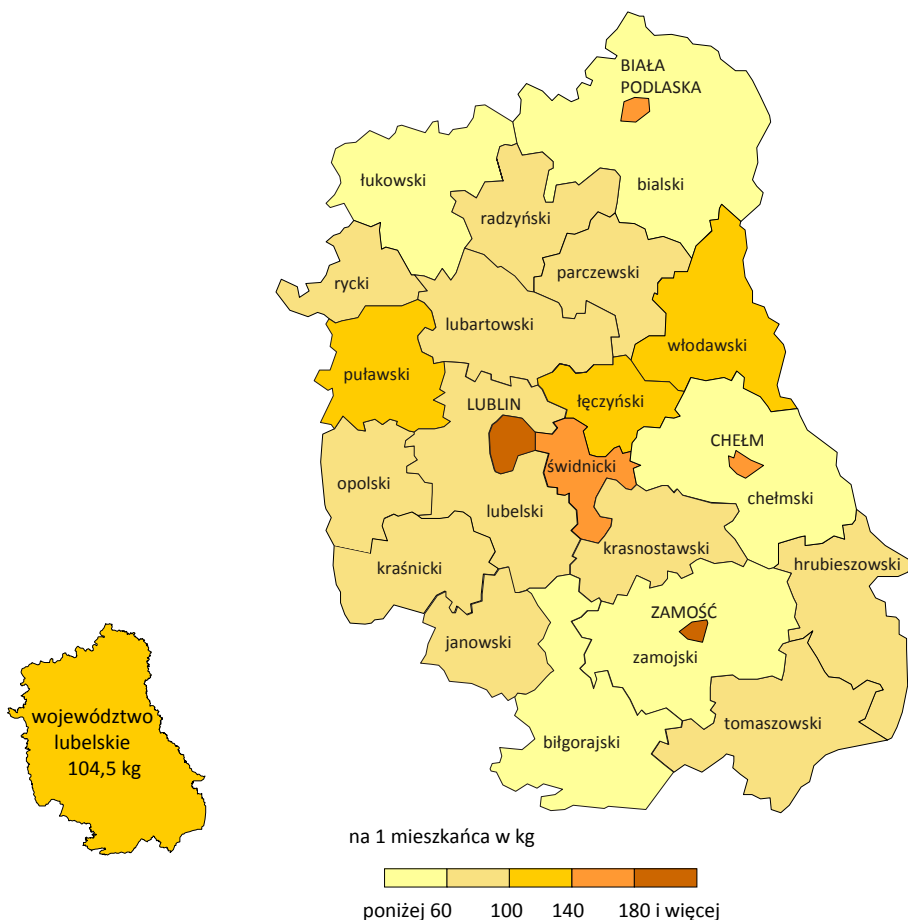
W województwie lubelskim w 2013 r. udział odpadów zmieszanych w ogólnej liczbie zebranych odpadów komunalnych był nadal wysoki i wyniósł 87,0% (w kraju 86,5%). Na przestrzeni ostatnich lat daje się zauważyć pozytywne aspekty polityki gospodarki odpadami. Powstawanie nowych sortowni i sukcesywnie wprowadzanie pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych spowodowało, że utrzymuje się stała tendencja spadku ilości odpadów zebranych w sposób nieselektywny z 95,1% w 2008 r. do 87,0% w 2013 roku.

Rys.3 Struktura zebranych odpadów komunalnych według metod ich pozyskiwania w województwie lubelskim

W 2013 r. w województwie lubelskim zebrano 303,1 tys. ton zmieszanych odpadów komunalnych, tj. o 2,4% mniej niż w 2012 r. Masa odpadów zebranych z gospodarstw domowych wyniosła 225,7 tys. ton i stanowiła 74,5% ogólnej ich ilości. W porównaniu z ubiegłym rokiem zanotowano wzrost zebranych odpadów zmieszanych z gospodarstw domowych o 1,6%. Najwięcej zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca zebrano w największych miastach województwa: Lublin (200 kg), Zamość (193 kg), podczas gdy najmniej w powiatach: chełmskim (41 kg) i bialskim (44 kg).

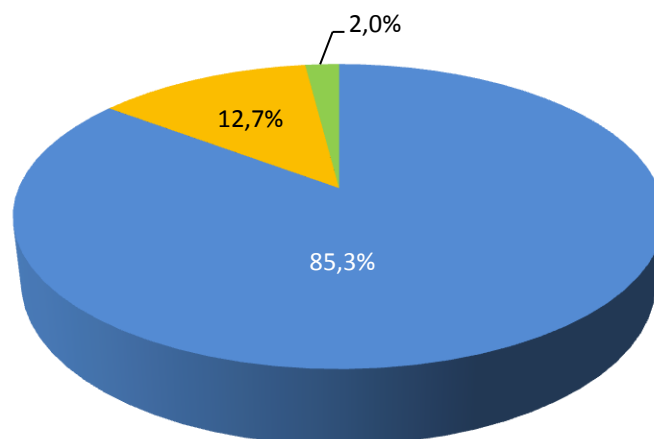
Rys.4 Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych w województwie lubelskim w 2013 r.

Udział odpadów zebranych selektywnie i wysegregowanych z frakcji suchej jest nadal niewielki, co znajduje swoje uzasadnienie w ograniczonej dostępności do tej formy zbierania odpadów, niewystarczającej ilości zakładów zajmujących się ich przetwarzaniem oraz niskiej świadomości ekologicznej.

W 2013 r. w województwie lubelskim zebrano selektywnie i wysegregowano z frakcji suchej 45 tys. ton odpadów komunalnych, co stanowiło 13,0% wszystkich zebranych odpadów w województwie, gdy średnia krajowa wynosiła 13,5%. W porównaniu do 2012 r. nastąpił wzrost o 3,0% selektywnej zbiorki odpadów, jedną z przyczyn tego stanu rzeczy było wprowadzenie nowej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zmiany zasad gospodarowania odpadami komunalnymi wynikające z nowelizacji ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach znacznie wpłynęły na zmiany w strukturze źródeł pochodzenia wyselekcjonowanych odpadów. Nadal dominującą rolę w ich pozyskiwaniu zajmują gospodarstwa domowe. Znaczna zmiana nastąpiła w przypadku handlu, małego biznesu, biur i instytucji oraz usług komunalnych, gdzie odnotowano spadek udziału o 10,7 p.proc. i 8,1 p.proc, na korzyść gospodarstw domowych ze wzrostem o 15,5 p.proc..

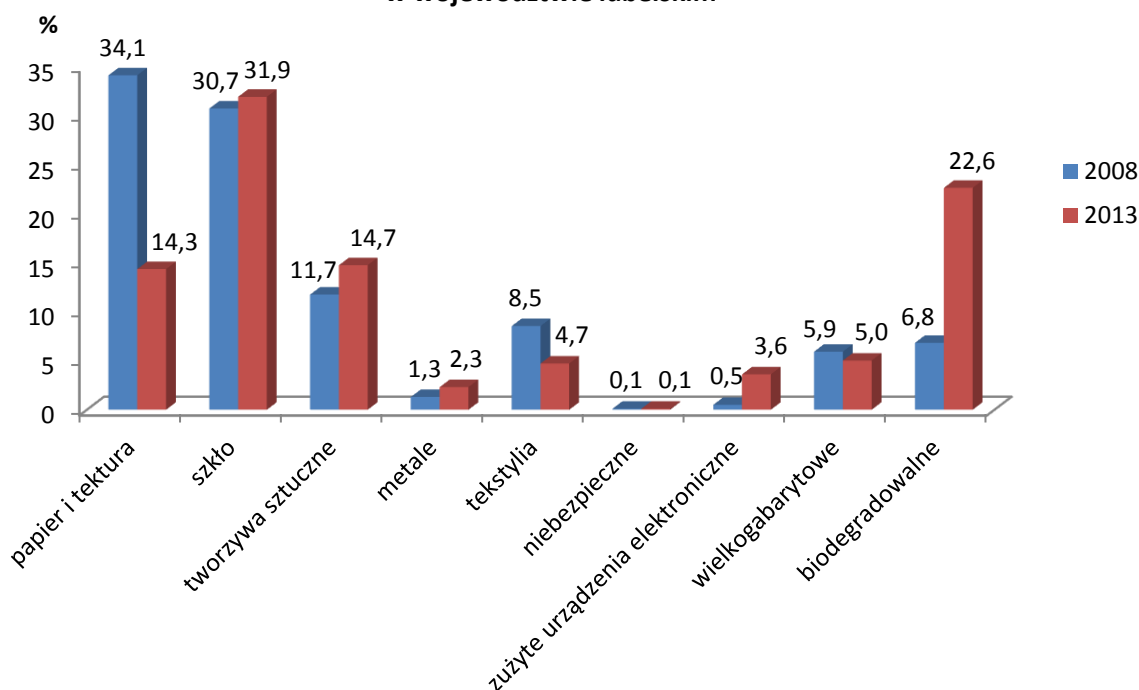
Rys.5 Źródła pochodzenia zebranych selektywnie odpadów komunalnych w województwie lubelskim w 2013 r.

- Gospodarstwa domowe
- Handel, mały biznes, biura i instytucje
- Usługi komunalne

W okresie ostatnich pięciu lat ilość odpadów zebranych selektywnie w województwie lubelskim wzrosła ponad dwukrotnie i ich struktura nie uległa większym zmianom. Spośród wyselekcjonowanych odpadów największą grupę z tendencją wzrostową stanowiło szkło i odpady biodegradowalne, natomiast na podobnym poziomie od lat utrzymuje się zbiórka metali oraz odpadów niebezpiecznych. Na dynamikę wzrostu wysegregowanych odpadów ma wpływ szereg czynników m.in. koniunktura na rynku surowców wtórnych, zasięg selektywnej zbiórki i segregacji, jak również społeczne akcje i zbiórki.

Rys.6 Struktura selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w województwie lubelskim

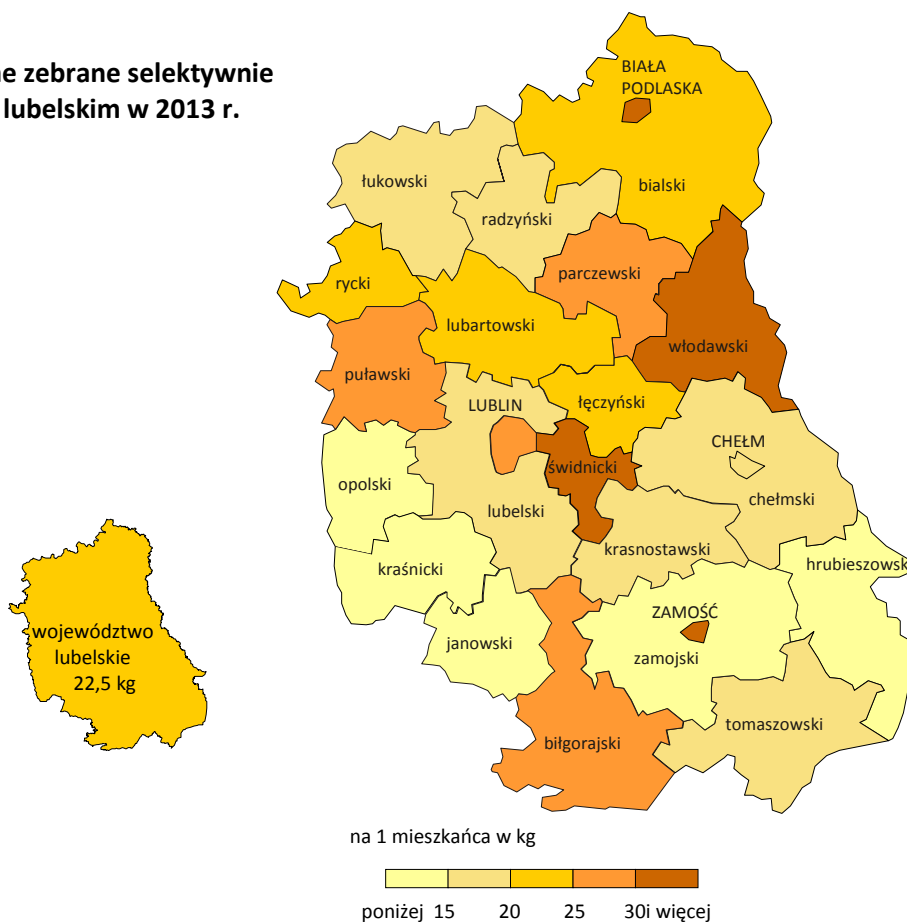

Prawie trzy czwarte z ogólnej ilości zebranych selektywnie w województwie lubelskim odpadów komunalnych zostało przeznaczone na recykling, 5,7% trafiło na składowiska i 5,0% zostało spalonych. Wskaźniki zagospodarowania wyselekcjonowanych odpadów komunalnych na Lubelszczyźnie były korzystniejsze niż w kraju, gdzie 61,6% poddano recyklingowi, na składowiska skierowano 10,5% oraz przekazano do spalenia 3,7%.

Znaczącą część zebranych tą metodą odpadów stanowiły: szkło (31,9%), odpady biodegradowalne (22,6%), tworzywa sztuczne (14,7%) oraz papier i tektura (14,3%). Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w ponad 85% pochodziła z gospodarstw domowych.

Największym zaangażowaniem w selektywną zbiórkę odpadów w 2013 r. charakteryzowali się mieszkańcy powiatu włodawskiego i miasta Bała Podlaska, w których 1 mieszkaniec zebrał selektywnie ponad 39 kg odpadów. Z kolei najmniejszym zaangażowaniem w selektywną zbiórkę odpadów, podobnie jak przed rokiem, charakteryzowali się mieszkańcy powiatów: opolskiego i kraśnickiego, którzy zebrali poniżej 11 kg w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Największą grupę zebranych selektywnie odpadów stanowiło szkło, w jego zbiorce przodowali mieszkańcy powiatu parczewskiego i łęczyńskiego, którzy zebrali ponad 11 kg na mieszkańca, przy 1 kg w powiecie zamojskim. Statystyczny mieszkaniec powiatu ryckiego zebrał najwięcej papieru i tektury, tj. 10 kg, a najmniej powiatu zamojskiego - poniżej 1 kg. Najwięcej tworzyw sztucznych zebrał statystyczny mieszkaniec Zamościa - ponad 10 kg, a najmniej poniżej 1 kg mieszkaniec powiatu zamojskiego.

Rys.7 Odpady komunalne zebrane selektywnie w województwie lubelskim w 2013 r.

W województwie lubelskim na koniec 2013 roku funkcjonowało 56 czynnych składowisk przyjmujących odpady komunalne, o łącznej powierzchni 122 ha. W porównaniu do 2012 roku zamknięto 3 składowiska komunalne, zajmujące powierzchnię ponad 3 ha. Z informacji uzyskanych od jednostek sprawozdawczych wynika, że ograniczenie liczby składowisk odpadów komunalnych związane było z zamykaniem składowisk nie spełniających wymagań w zakresie ochrony środowiska.

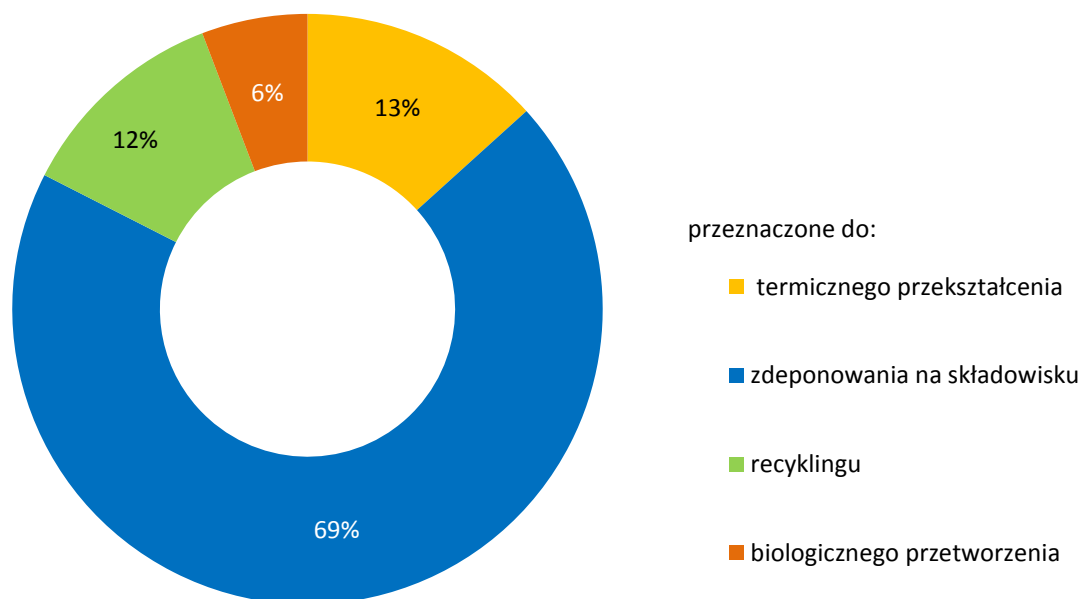
Podobnie jak przed rokiem, w 2013 wśród 40 funkcjonujących składowisk z instalacjami służącymi do odgazowywania 95% stanowiły te, w których gaz składowiskowy uchodził do atmosfery.

Powolne zmiany w kierunkach unieszkodliwiania odpadów powodują, że wciąż zbyt duża ilość odpadów trafia na składowiska. Na zorganizowanych składowiskach w województwie lubelskim zdeponowana została zdecydowana większość zebranych odpadów komunalnych (69,2%) 241,0 tys. ton, podczas gdy procent składowania dla Polski wynosił 63,1%. Do termicznego przekształcenia przeznaczono 13,3% zebranych odpadów komunalnych a na recykling 11,7%. Na uwagę zasługuje fakt, że udział zdeponowanych na składowisku zebranych zmieszanych odpadów komunalnych zmniejszył się o ponad 10 p.proc. i w porównaniu do ubiegłego roku wyniósł 67,4%.

Ponad jedna piąta zebranych odpadów zmieszanych została poddana segregacji, z tego uzyskano 11,9% surowców wtórnych dających się w całości bądź w części wykorzystać materiałowo. Pozostałe odpady z procesu segregacji zostały wykorzystane do wytworzenia paliwa alternatywnego lub zdeponowane na składowiskach. W 2013 roku odnotowano znaczący wzrost udziału zebranych odpadów poddanych metodzie mechaniczno-biologicznego unieszkodliwiania odpadów (MBP) z 20,8% w 2012 r do 35,4%. Z procesu MBP najwięcej odpadów 36,1% zostało skierowane na składowisko oraz do termicznego przekształcenia 31,2% odpadów. W procesie MBP uzyskano również 7,0% odpadów przeznaczonych na recykling. Znaczący udział w województwie lubelskim w unieszkodliwianiu odpadów metodą MBP odnotowano głównie w miastach: Lublin i Biała Podlaska oraz powiecie krańskim, na które przypadało ponad 53% zebranych w województwie odpadów poddanych tej metodzie unieszkodliwiania. Zjawisko miejscowego występowania procesu MBP jest ściśle powiązane z usytuowaniem zakładów posiadających instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów.

Priorytetowym celem gospodarki odpadami jest objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką odpadów, co w konsekwencji spowoduje zwiększenie ilości odpadów przeznaczonych m.in. na recykling oraz w dłuższej perspektywie znaczne ograniczenie odpadów deponowanych na składowiskach.

**Rys.8 Zagospodarowanie zebranych odpadów komunalnych
w województwie lubelskim w 2013 r.**

W ubiegłym roku w Polsce zlokalizowano 2844 nielegalnych wysypisk, natomiast w województwie lubelskim istniało ich 303, z tego ponad 80% zlokalizowanych było na terenach miejskich. Zjawisko to najczęściej występowało w mieście Lublinie, gdzie zlokalizowanych było 69% nielegalnych wysypisk oraz w powiatach: włodawskim i krasnostawskim. W tym samym czasie zlikwidowano 300 tego typu wysypisk, z których zebrano ponad 1169 ton odpadów. Najwięcej nielegalnych wysypisk zlikwidowano w Lublinie i powiecie lubelskim, tj. 81% wszystkich tego typu wysypisk w województwie.

Opracowanie:

Waldemar Dymek – Ośrodek Statystyki Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego w Lublinie